

KISVASUTAK ÉS A TURIZMUS

A FORGALMI JELLEMZŐK ÉS A TURISZTIKAI POTENCIÁL KÖZÖTTI KAPCSOLAT VIZSGÁLATA

- Princz-Jakovics Tibor, PhD
egyetemi adjunktus, BME Környezetgazdaságtan
Tanszék
tprincz@eik.bme.hu
- Vasvári Gergely, PhD
egyetemi adjunktus, BME Út és Vasútéptézési Tanszék
vasvari.gergely@epito.bme.hu

Tartalom

1. Előzmények, alapjellemzők
2. Összefüggés a nemzetgazdasági mutatókkal, előrejelzések
3. Turisztikai kapcsolat-rendszer
4. Eszközüválasztási modell, összefoglalás

Előzmények, alapjellemzők

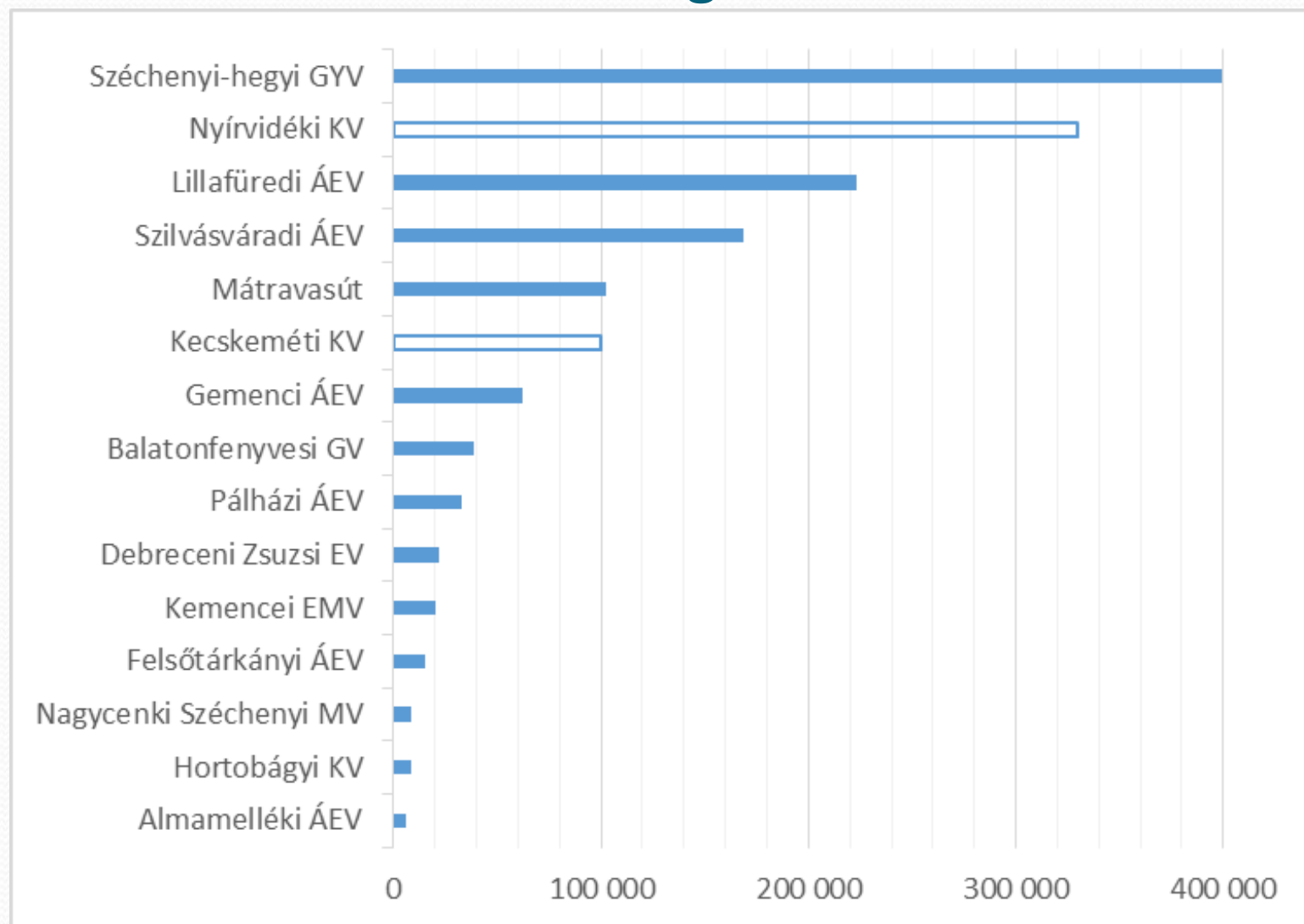
Előzmények

1. **Országos Kisvasúti Konceptió (OKK)** készült 2015 végén
2. 29 meglévő erdei-, gazdasági-, múzeum- és MÁV kisvasúttal foglalkozunk
3. Korábban, jelenleg, vagy a közeljövőben tervezetten **személyszállítást** végeznek. (Bányavasutakra és a téglagyári vasutakra nem terjed ki).
4. **Vágányhálózatuk** hossza összesen 510 km, ebből jelenleg 224 km-en van működő üzem.
5. **Nyomtávjuk** szinte kizárólag 760 mm.
6. Meghatározó a **turisztikai funkció**.

A vizsgált kisvasutak főbb jellemzői

	Név	Helyszín	Tulajdonos	Státusz/Funkció
1	Almamelléki Állami Erdei Vasút	Baranya megye	Mecsekerdő Zrt.	Turisztika
2	Balatonfenyvesi Gazdasági Vasút	Somogy megye	MÁV Zrt. (üzemelteti: MÁV-Strat Zrt.)	Hivatás-forgalom, Turisztika
3	Csömödéri Állami Erdei Vasút	Zala megye	Zalaerdő Zrt.	Áruszállítás, Turisztika
4	Debreceni Vidámparki Kisvasút	Hajdú-Bihar megye	Debrecen Önk.	Turisztika
5	Fehér-tavi halgazdasági kisvasút	Csongrád megye	Szegedfish Kft.	Áruszállítás
6	Felcsúti kisvasút	Komárom-Esztergom megye	Felcsúti Utánpótlás Nevelésért Alapítvány	még nem üzemel (Turisztika)
7	Felsőpetényi Bányavasút	Nógrád megye	Agyag Ásvány Kft.	üzemen kívül (Turisztika)
8	Felsőtárkányi Állami Erdei Vasút	Heves megye	Egererdő Zrt.	Turisztika
9	Gemenci Állami Erdei Vasút	Tolna megye	Gemenc Zrt.	Áruszállítás, Turisztika
10	Gyermekvasút, Széchenyi-hegy	Budapest	MÁV Zrt. (üzemelteti: MÁV-Strat Zrt.)	Turisztika
11	Hortobágy, Öreg-tavi Kisvasút	Hajdú-Bihar megye	Hortobágyi Nemzeti Park	Turisztika
12	Kaszói Állami Erdei Vasút	Somogy megye	Kaszó Erdőgazdaság Zrt.	Turisztika
13	Kecskeméti Kisvasút	Bács-Kiskun megye	MÁV Zrt. (üzemelteti: MÁV-Strat Zrt.)	üzemen kívül (Hivatás, Turisztika)
14	Kemencei Erdei Múzeumvasút	Pest megye	Ipolyerdő Zrt.	Turisztika
15	Királyréti Erdei Vasút	Pest megye	Ipolyerdő Zrt.	Turisztika
16	Lillafüredi Állami Erdei Vasút	Borsod-Abaúj-Zemplén m.	Északerdő Zrt.	Turisztika
17	Mátravasút, Gyöngyösi ÁEV	Heves megye	Egererdő Zrt.	Turisztika
18	Mecseki Kisvasút	Baranya megye	Pécs Önk.	Turisztika
19	Mesztegyői Állami Erdei Vasút	Somogy megye	SEFAG Zrt.	Áruszállítás, Turisztika
20	Nagybörzsönyi Erdei Vasút	Pest megye	Nagybörzsöny Község Önkormányzat	Turisztika
21	Nagycenki Széchenyi Múzeumvasút	Győr-Moson-Sopron m.	Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum (üzemelteti: GySEV Zrt.)	Turisztika
22	Nyírvidéki Kisvasút	Szabolcs-Szatmár-Bereg m.	MÁV Zrt. (üzemelteti: MÁV-Strat Zrt.)	üzemen kívül (Hivatás, Turisztika)
23	Pálházi Állami Erdei Vasút	Borsod-Abaúj-Zemplén m.	Északerdő Zrt.	Turisztika
24	Szentendrei Skanzenvasút	Pest megye	Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum (üzemelteti: Vasúttörténeti Park)	Turisztika
25	Szilvásvárad Állami Erdei Vasút	Heves megye	Egererdő Zrt.	Turisztika
26	Szob-Nagybörzsöny Erdei Vasút	Pest megye	Szob Város és Márianosztra Község önkormányzatai	Turisztika
27	Tisza-kécskei Kisvasút	Bács-Kiskun megye	Tisza-kécskei Önk.	üzemen kívül (Turisztika)
28	Tömörkényi Halgazdasági Vasút	Csongrád megye	Tömörkényi Agrár Kft.	Áruszállítás, Turisztika
29	Zsuzsi Erdei Vasút, Debrecen	Hajdú-Bihar megye	Debreceni Zsuzsi Erdei Vasútért N Kft.	Turisztika

2015. évi utasforgalmi adatok

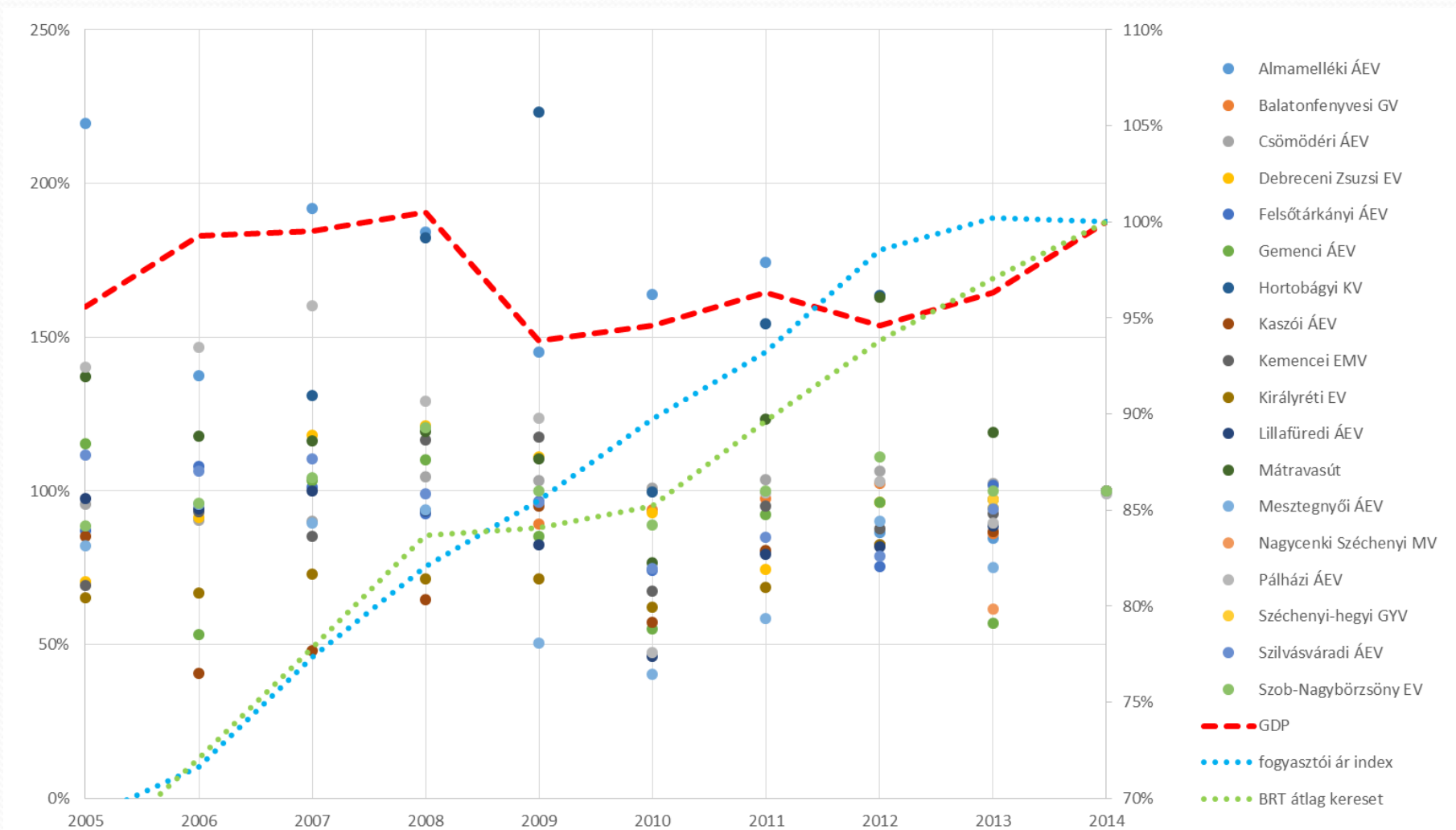

Kategorizálás

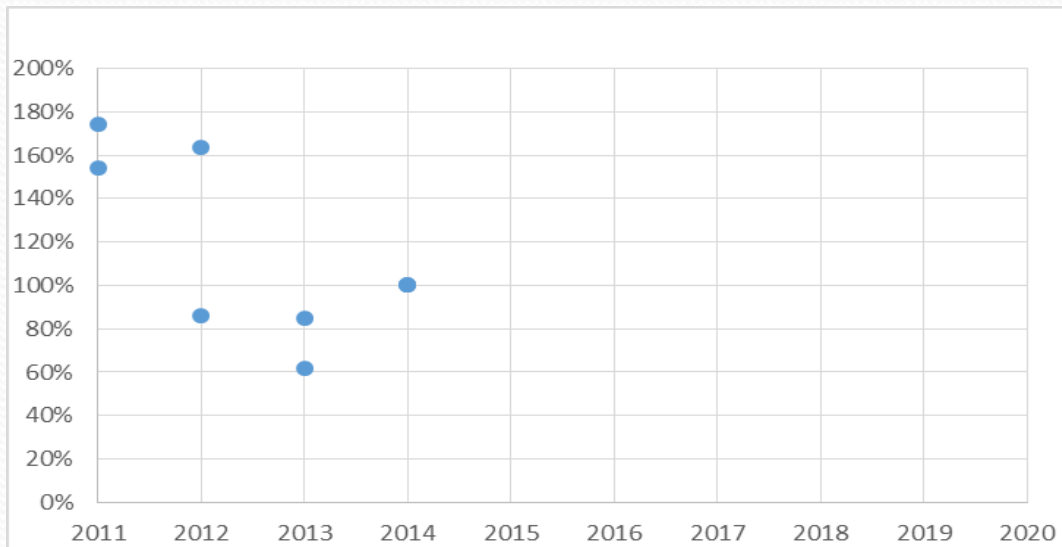
Személy- forgalmi kategória	utasforgalom	kisvasutak
alacsony forgalmú	1000-10.000 fő/év	Almamelléki ÁEV, Hortobágyi ÁEV, Nagycenki Széchenyi MV
közepes forgalmú	10.000-100.000 fő/év	Balatonfenyvesi GV, Debreceni Zsuzsi EV, Felsőtárkányi ÁEV, Gemenci ÁEV, Kemencei EMV, Pálházi ÁEV
nagy forgalmú	100.000 -1.000.000 fő/év	Lillafüredi ÁEV, Mátravasút, Szilvásváradi ÁEV, Nyírvidéki KV, Kecskeméti KV

Összefüggés a nemzetgazdasági mutatókkal, előrejelzések

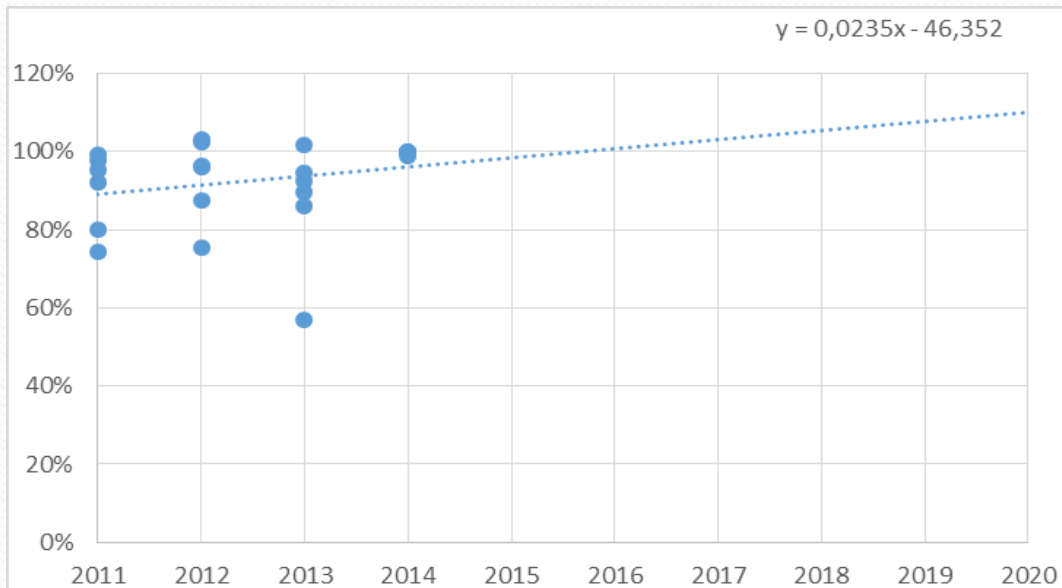
Turisztikai célú utasforgalom és gazdasági mutatók

Cluster elemzés I.

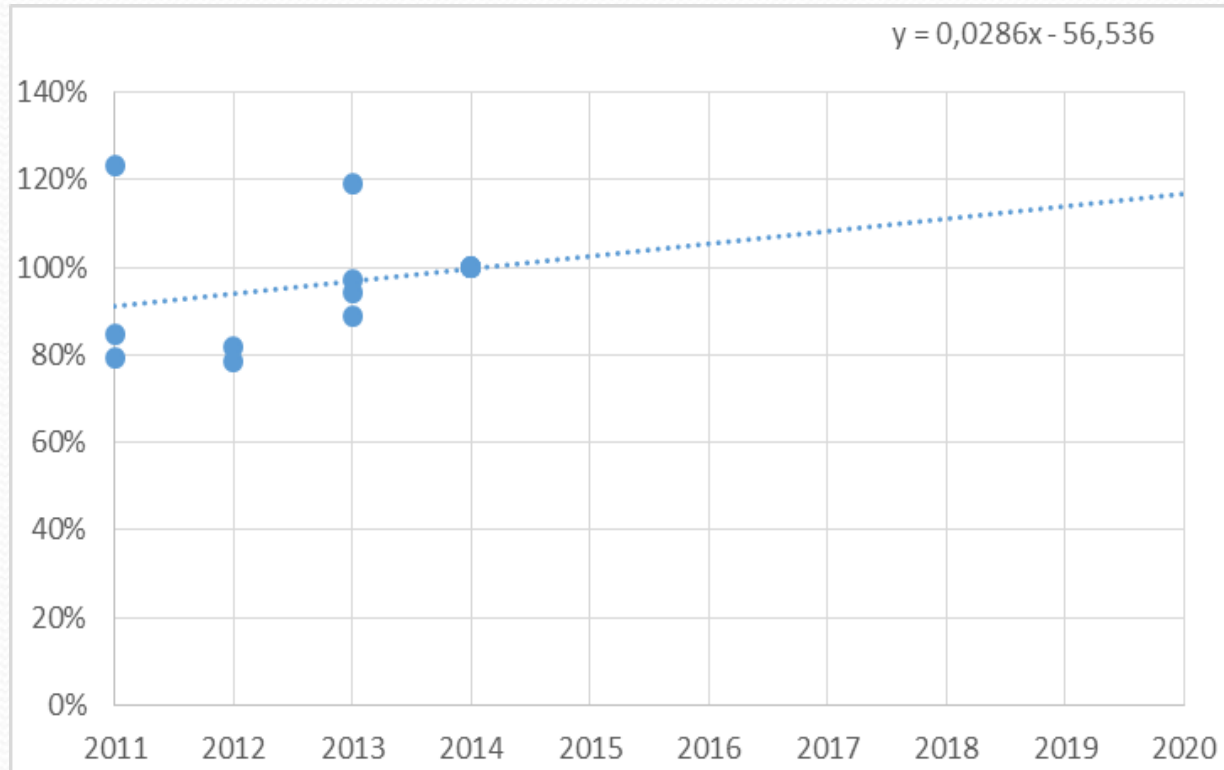

1. Elemzési csoport
(alacsony forgalmú)

2. Elemzési csoport
(közepes forgalmú)

Cluster elemzés II.

3. Elemzési csoport
(nagy forgalmú)

Turisztikai kapcsolat- rendszer

Idegenforgalmi létesítmények a vonzáskörzetben

	Almameléki ÁEV	Balatonfenyvesi GV	Börzsöny KV	Csömödéri ÁEV	Debreceni Zsuzsi EV	Felsőpetény	Felsőtárkányi ÁEV	Gemenci ÁEV	Hortobágyi KV	Kaszói ÁEV	Kecskeméti KV	Kemencei EMV	Királyréti EV	Lillafüredi ÁEV	Mátravasút	Mecseki KV	Mesztegyői ÁEV	Nagybörzsönyi EV	Nagycenki Széchenyi MV	Pálházi ÁEV	Széchenyi-hegyi GYV	Szilvásvári ÁEV	Tiszakécskei KV
Szálláshely																							
Meleg ételt biztosító étkezési lehetőség																							
Büfé jellegű szolgáltatás (üdítő, kávé, szendvics stb.)																							
Rendezvény szervezési lehetőség (megfelelő fedett tér stb.)																							
Kerékpár bérleti lehetőség																							
Állatkert, vadaspark																							
Fürdőhely, Kirándulóhely																							
Gyógyfürdő																							
Rekreációs lehetőség (kijelölt sétáló útvonalak)																							
Játszótér																							
Horgászto																							
Sportolási lehetőség (futballkapuk, kosárpálya, pálya, tenisz stb.)																							
Kapcsolódó, kapcsolható rendezvények (találkozók, kupa napok stb.)																							

JELMAGYARÁZAT	megállóhelyen	párhuzamos, közeli létesítmény	10 perc gyalogútra	10 percnél több gyalogútra
közforgalmú közl. átszállással	kisvasút preferencia	kerékpárral megközelíthető		

Megállapítások a turisztikai potenciálhoz

a.) A kisvasúttal megközelíthető látványosságok, programok, felkínált **szolgáltatások elérése kedvező**, majdnem mindegyik megállóhelyen, vagy annak közvetlen környezetében található

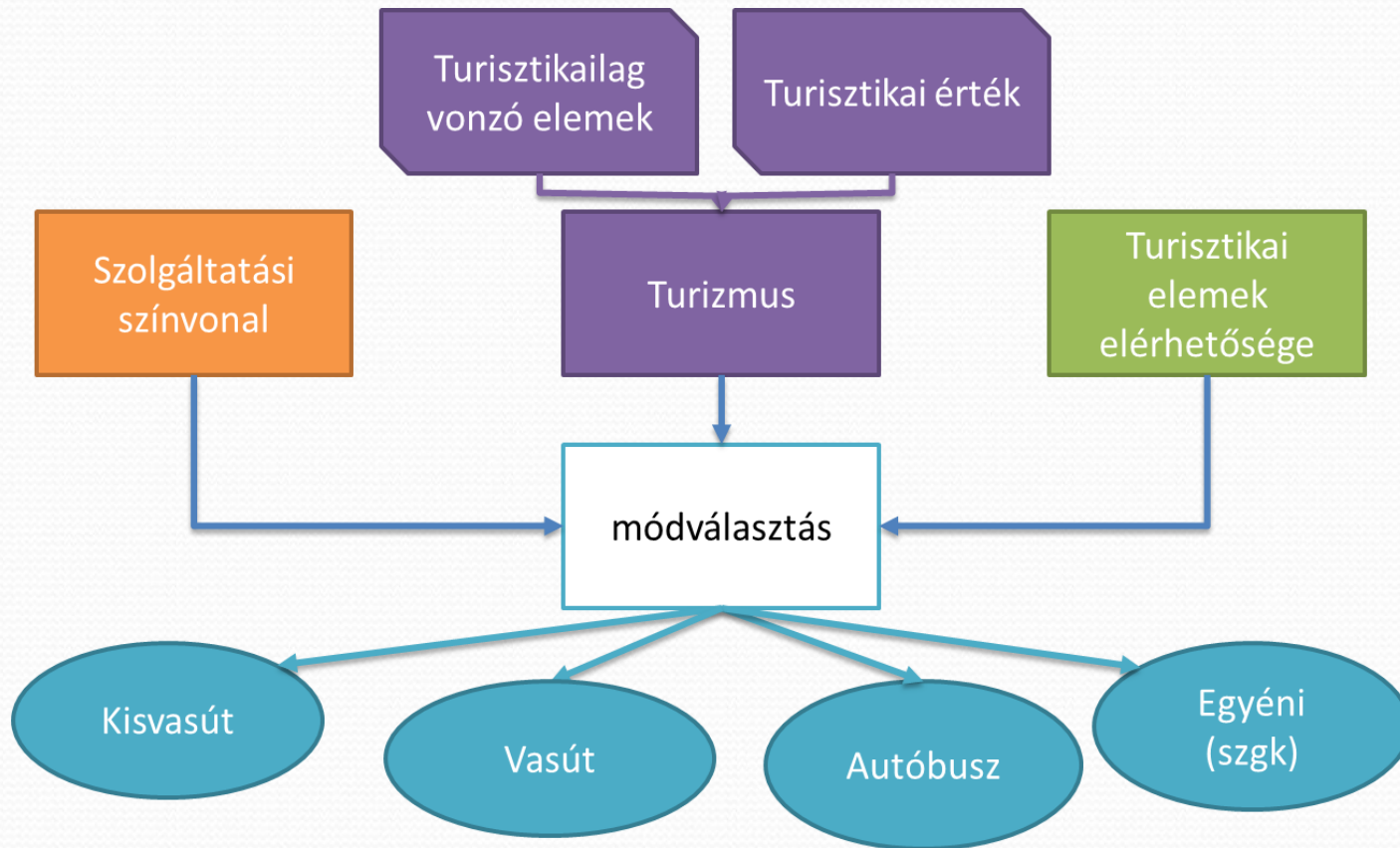
b.) A legtöbb kisvasúttal elérhető turisztikai célpont **megközelíthető kerékpárral is**, segíti az **öko-turisztikai fejlesztéseket**

c.) Kisvasúttal **szinergiában levő turisztikai célpontok** az értékelhető válaszadók majdnem felénél vannak jelen. Az adott kisvasút vezetősége, üzemeltetői is tettek a lépéseket az együttműködés érdekében.

d.) Horizontálisan a könnyen befolyásolható, **telepíthető elemek** közül a kerékpár bérleti lehetőség, nehezebben kezelhető elemek közül pedig az állatkert, gyógyfürdő, horgászto tűnik ki nehéz elérhetőségével.

Eszközválasztási modell, összefoglalás

Turisztikai célú személyforgalom származtatása, eszközválasztás

Összefoglalás

Jelen vizsgálat során bemutatásra került a **turisztikai motivációjú közlekedés, helyváltoztatás** kisvasúti környezetének sokfélesége.

Konkrét számadatok alapján példákat mutattunk be **kategorizálásra, összehasonlító és előrevetítő elemzésre**, valamint a nehezen számszerűsíthető vonzóságot befolyásoló tényezők csoportosítására, hatásuk elemzésére az egyes vasútvonalak esetén.

További számadatok hiányában **javaslattételre** szorítkoztunk a jövőbeni fejlesztések hatására bekövetkező közlekedési **eszközváltás alakulásának becslésekor**.

A fenti megállapításokat mind a vizsgált közlekedési rendszer (kisvasút) elszigeteltsége, a környező közlekedési rendszerektől való magas fokú függetlensége miatt alkalmazott **korridor-modellre támaszkodva** hoztuk meg.

Köszönöm a figyelmüket!

PRINCZ-JAKOVICS Tibor (PhD)

adjunktus

BME Környezetgazdaságtan Tanszék

Tel: +36 1 463-1987

E-mail: tprincz@eik.bme.hu